

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Urto/1/2020
Identifikačné číslo spisu:	5019010016
Dátum vydania rozhodnutia:	07.04.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:5019010016.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Pavla Farkaša a sudkýň JUDr. Aleny Šiškovéj a JUDr. Martiny Zeleňakovej, v trestnej veci odsúdeného O. I., v konaní podľa zákona č. 183/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí o peňažnej sankcii v Európskej únii a o zmene a doplnení niektorých zákonov, na neverejnom zasadnutí s verejným vyhlásením rozsudku konanom v Bratislave 7. apríla 2020, o odvolaní odsúdeného O. I. proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 12. novembra 2019, sp. zn. 0Ntc/16/2019, takto

rozhodol:

Podľa § 518 ods. 4 Trestného poriadku napadnuté rozhodnutie s a z r u š u j e.

Podľa § 12 ods. 2 písm. a) Zákona číslo 183/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí o peňažnej sankcii v Európskej únii a o zmene a doplnení niektorých zákonov uznanie a výkon rozhodnutia súdu Guildford Magistrates Court, Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska č. 1600179265 zo 6. januára 2017, ktorým bola O. I., narodenému XX. S. XXXX v X., trvale bytom X., K. číslo XXXX/XX, štátnemu občanovi Slovenskej republiky, uložená peňažná sankcia v celkovej výške 569,- GBP, za protiprávne konanie zakladajúce porušenie pravidiel cestnej premávky - pre rozpor s článkami 81 (1) a 89 (1) Zákona o regulácii cestnej premávky z roku 1984 a s prílohou 2 Zákona o páchateloch trestných činov v cestnej premávke z roku 1988, ktorého sa dopustil tak, že - 9. júna 2016 v Tilforde, v Grófstve County of Surrey, viedol motorové vozidlo značky Volkswagen Index, EČV: B po ceste s obmedzenou rýchlosťou, konkrétne po ceste Tilford Street, rýchlosťou prekračujúcou 30 míľ za hodinu s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Žiline (ďalej aj „krajský súd“ alebo „súd prvého stupňa“), rozhodol tak, že:

I. Podľa § 13 odsek 1 zákona č. 183/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí o peňažnej sankcii v

Európskej únii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon č. 183/2011 Z. z.) v spojení s § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 183/2011 Z.z., uznal rozhodnutie súdu Guildford Magistrates Court, Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska č. 1600179265 zo 6. januára 2017, ktorým bola O. I., narodenému XX. S. XXXX v X., trvale bytom X., K. XXXX/XX, štátnemu občanovi Slovenskej republiky, uložená peňažná sankcia v celkovej výške 569,- GBP, ktorá sa skladá z pokuty vo výške 440,- GBP, z peňažnej prirážky na financovanie služieb obetiam vo výške 44,- GBP a z trov vo výške 85,- GBP, pre rozpor s článkami 81 (1) a 89 (1) Zákona o regulácii cestnej premávky z roku 1984 a s prílohou 2 Zákona o páchateloch trestných činov v cestnej premávke z roku 1988, za to, že - dňa 09.06.2016 v Tilforde, v Grófstve County of Surrey, viedol motorové vozidlo značky Volkswagen Index, EČV: B po ceste s obmedzenou rýchlosťou, konkrétne po ceste Tilford Street, rýchlosťou prekračujúcou 30 míľ za hodinu, s tým, že rozhodnutie o peňažnej sankcii v celkovej výške 569,- GBP, ktorá sa skladá z pokuty vo výške 440,- GBP, z peňažnej prirážky na financovanie služieb obetiam vo výške 44,- GBP a z trov vo výške 85,- GBP, sa vykoná.

II. Podľa § 13 ods. 2, s použitím § 19 zákona č. 183/2011 Z.z. štátnemu občanovi Slovenskej republiky O. I., narodenému XX. S. XXXX v X., bytom X., K. XXXX/XX ukladá peňažnú sankciu vo výške 664,35 Eur (569,- GBP), ktorá sa skladá z pokuty vo výške 513,73 Eur (440,- GBP), z peňažnej prirážky na financovanie služieb obetiam vo výške 51,37 Eur (44,- GBP) a z trov vo výške 99,24 Eur (85,- GBP).

Súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky doručilo Krajskému súdu v Žiline podľa § 10 odsek 1 zákona č. 183/2011 Z. z. osvedčenie Ústredného úradu pre vzájomné uznávanie peňažných sankcií pre Anglicko a Wales sp. zn. 17000504Q z 3. júla 2019 a rozhodnutie Magistrátneho súdu v Guildford sp. zn. 1600179265 zo 6. januára 2017, ktorým sa ukladá peňažná sankcia. Krajský súd zistil, že je vecne a miestne príslušný na konanie o uznaní a výkone vyššie uvedeného rozhodnutia o peňažnej sankcii, pretože spomínané rozhodnutie bolo vydané súdom štátu pôvodu a týka sa povinného, ktorý má trvalý pobyt v územnom obvode súdu prvého stupňa. Krajský súd v napadnutom rozsudku ďalej dôvodil, že štát pôvodu zaradil ním zistený skutok do kategórie správania porušujúceho pravidlá cestnej premávky vrátane porušenia predpisov vzťahujúcich sa na čas jazdy a odpočinku a predpisov o nebezpečnom náklade, pri ktorej podľa § 3 ods. 2 a ods. 5 zákona č. 183/2011 Z. z. sa obojstranná trestnosť neskúma, teda neskúma sa, či ide o trestný čin aj podľa právneho poriadku Slovenskej republiky. Súd prvého stupňa nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by ho viedli k dôvodnému podozreniu z možného porušenia základných práv alebo základných zásad zakotvených v článku 6 Zmluvy o Európskej únii v konaní, ktoré viedlo k vydaniu dotknutého rozhodnutia o peňažnej sankcii. Z v úvode označeného Osvedčenia plynie, že dotknuté rozhodnutie o peňažnej sankcii je konečné, povinná osoba O. I. (ďalej aj „povinný“ alebo „odsúdený“) bol na konanie, ktoré viedlo k vydaniu predmetného rozhodnutia o peňažnej sankcii, predvolaný, teda bol o termíne a mieste konania informovaný a bol informovaný o možnosti, že rozhodnutie je možné vydať, aj keď sa konania nezúčastní. Povinný sa z vlastnej vôle vzdal práva byť na konaní prítomný a keďže ide o konečné rozhodnutie, proti ktorému nie je prípustný opravný prostriedok, nemohol byť o možnosti podať opravný prostriedok poučený. Na základe uvedeného dospel krajský súd k záveru, že nie sú dané dôvody odmietnutia uznania a výkonu rozhodnutia o peňažnej sankcii, a preto v súlade s § 13 ods. 1 zákona č. 183/2011 Z.z. rozhodol o jeho uznaní a povinnému uložil peňažnú sankciu v celkovej výške 664,35 Eur.

Proti tomuto rozsudku podal prokurátor Krajskej prokuratúry Žilina (ďalej aj „prokurátor“), v zákonom stanovenej lehote, riadne a včas, odvolanie, ktoré odôvodnil tým, že samotné rozhodnutie o uložení peňažnej sankcie nemá z formálneho hľadiska charakter súdneho rozhodnutia, ale skôr záznamu z registra priestupkov. V prejednávanej veci sú pochybnosti, či povinný nebol odsúdený v jednoinštančnom konaní, bez možnosti podania odvolania proti takémuto rozhodnutiu, navyše súd štátu pôvodu rozhodoval v neprítomnosti odsúdeného, čo v konečnom dôsledku, podľa názoru prokurátora, zakladá dôvod odmietnutia uznania a výkonu rozhodnutia o peňažnej sankcii podľa § 12 ods. 2 písm. c) zákona č. 183/2011 Z. z., preto krajský súd bez vyžiadania si dodatočných informácií v tomto smere

nemohol rozhodnúť. Vzhľadom na opakovanie sa vyššie naznačeného skôr systémového, ako ojedinelého problému navrhol zvážiť možnosť obrátiť sa s predbežnou otázkou na Súdny dvor Európskej únie. Ďalší dôvod odmietnutia uznania a výkonu dotknutého rozhodnutia podľa § 12 ods. 2 písm. b) zákona č. 183/2011 Z. z. videl prokurátor v možnosti premlčania výkonu rozhodnutia o peňažnej sankcii, keďže podľa § 71 ods. 3 Správneho poriadku výkon rozhodnutia možno nariadiť najneskôr do troch rokov po uplynutí lehoty určenej pre splnenie uloženej povinnosti k čomu by došlo 6. januára 2020. V podstate z vyššie uvedených dôvodov navrhol, aby najvyšší súd napadnuté rozhodnutie zrušil a krajskému uložil, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Následne Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) preskúmal správnosť výrokov napadnutého rozsudku, proti ktorým prokurátor podal odvolanie, ako i konanie týmto výrokom predchádzajúce a zistil, že odvolanie je dôvodné, aj keď z iných ako v ňom uvedených dôvodov.

Podľa § 12 ods. 2 písm. a) zákona č. 183/2011 Z. z. uznanie a výkon rozhodnutia o peňažnej sankcii súd odmietne aj vtedy, ak rozhodnutie o peňažnej sankcii zjavne nezodpovedá vydanému osvedčeniu alebo ak vydané osvedčenie je neúplné a neobsahuje všetky údaje potrebné na vydanie rozhodnutia o uznaní a výkone.

Podľa § 12 ods. 3 vyššie citovaného zákona ak je daný dôvod na odmietnutie uznania a výkonu rozhodnutia o peňažnej sankcii podľa odseku 2, súd pred prijatím takého rozhodnutia požiada justičný orgán štátu pôvodu o stanovisko, a ak je to potrebné, aj o bezodkladné zaslanie dodatočných informácií nevyhnutných pre svoje rozhodnutie.

Z predloženého spisového materiálu je zrejmé, že justičný orgán štátu pôvodu vo vyššie označenom Osvedčení v jeho časti i) neuviedol, či štát pôvodu umožňuje, aby vykonávajúci štát uplatnil alternatívne sankcie, ak nie je možné úplne alebo čiastočne vymôcť rozhodnutie, ktorým sa ukladá peňažná sankcia a v prípade kladnej odpovede neuviedol, ktoré sankcie je možné uplatniť.

Pritom podľa § 13 ods. 2 zákona číslo 183/2011 Z. z. ak rozhodnutím o peňažnej sankcii bola uložená peňažná sankcia podľa § 2 písm. b) prvého bodu, krajský súd vo svojom rozhodnutí rozhodne o uložení peňažného trestu. Náhradný trest odňatia slobody za nevykonaný peňažný trest môže krajský súd uložiť, len ak justičný orgán štátu pôvodu v osvedčení takú možnosť pripustil, pričom trestná sadzba uloženého náhradného trestu nesmie presiahnuť hranicu, ktorá je v osvedčení týmto orgánom uvedená, a zároveň hranicu trestnej sadzby náhradného trestu podľa Trestného zákona.

Podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona ak súd ukladá peňažný trest, ustanoví pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, náhradný trest odňatia slobody až na päť rokov. Náhradný trest nesmie spolu s uloženým trestom odňatia slobody presahovať zákonom dovolenú hranicu trestnej sadzby.

V tejto súvislosti sa žiada uviesť, že ustanovenie § 13 ods. 2 citovaného zákona v rámci výkonu uznaného rozhodnutia o peňažnej sankcii počíta s ukladaním peňažného trestu v prípade, že spomínaným rozhodnutím o peňažnej sankcii bol uložený peňažný trest [§ 2 písm. b) bod 1 citovaného zákona] a opomína situáciu, keď cudzozemským rozhodnutím bola uložená pokuta [§ 2 písm. b) bod 2 citovaného zákona]. Avšak, ak pokuta je uložená za konanie majúce povahu trestného činu (takúto povahu má pritom aj konanie, ktoré podľa právneho poriadku Slovenskej republiky síce nie je trestným činom, avšak ide o konanie priradené k jednej z kategórií podľa § 3 ods. 3 alebo 5 zákona č. 183/2011 Z.z., pri ktorom sa obojstranná trestnosť neskúma) súdom štátu pôvodu, ide v podstate o trest za trestný čin. V Slovenskej republike sa podľa príslušných ustanovení zákona č. 183/2011 Z.z. po uznaní cudzozemského rozhodnutia aj rozhodnutie o uložení pokuty za trestný čin vykonáva v rámci trestného konania. Podľa právneho poriadku Slovenskej republiky však v trestnom konaní za konanie majúce povahu trestného činu je možné uložiť jedinú peňažnú sankciu, a to peňažný trest (§ 32 Trestného zákona). Preto aj v prípade, že cudzozemským súdom je za konanie majúce povahu trestného činu ukladaná pokuta, slovenský súd po uznaní takéhoto rozhodnutia v rámci jeho výkonu ukladá podľa § 13

ods. 2 zákona č. 183/2011 Z. z. per analogiam, v spojení s § 56 ods. 1 Trestného zákona peňažný trest, teda nie peňažnú sankciu ako to urobil krajský súd v prejednávanej veci, pretože Trestný zákon vychádzajúc z jeho § 32 takýto druh trestu nepozná.

Podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona, ako to už bolo vyššie uvedené, však súd pri ukladaní peňažného trestu musí zároveň ustanoviť náhradný trest odňatia slobody pre prípad úmyselného zmarenia peňažného trestu. V konaní o uznaní rozhodnutia o peňažnej sankcii podľa zákona č. 183/2011 Z. z. ale platí špeciálne ustanovenie §-u 13 ods. 2 majúce prednosť pred všeobecnou úpravou obsiahnutou v Trestnom zákone (§ 57 ods. 3 Trestného zákona), v zmysle ktorého súd, ktorý uznal rozhodnutie o peňažnej sankcii môže náhradný trest odňatia slobody za nevykonaný peňažný trest uložiť, len ak justičný orgán štátu pôvodu v osvedčení takúto možnosť pripustí.

Ako už bolo vyššie uvedené, v prejednávanej veci justičný orgán štátu pôvodu vo vyššie označenom Osvedčení v jeho časti i) neuviedol, či štát pôvodu umožňuje, aby vykonávajúci štát uplatnil alternatívne sankcie, ak nie je možné úplne alebo čiastočne vymôcť rozhodnutie, ktorým sa ukladá peňažná sankcia a v prípade kladnej odpovede neuviedol, ktoré sankcie je možné uplatniť.

Preto najvyšší súd listom doručeným príslušnému orgánu štátu pôvodu 13. februára 2020 podľa § 12 ods. 3 zákona č. 183/2011 Z. z. požiadal o stanovisko a dodatočné informácie potrebné pre svoje rozhodnutie, ktoré mali byť obsiahnuté v časti i) vyššie označeného Osvedčenia v lehote tridsiatich dní od doručenia uvedenej žiadosti.

Príslušný orgán štátu pôvodu do dnešného dňa na žiadosť najvyššieho súdu o zaujatie stanoviska a poskytnutie dodatočných informácií nereagoval.

Vzhľadom na to, že štátom pôvodu doručené v úvode označené Osvedčenie uvedené v čl. 4 Rámcového rozhodnutia Rady 2005/214/SVV z 24. februára 2005 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na peňažné sankcie je neúplné a neobsahuje všetky údaje potrebné na vydanie rozhodnutia o uznaní a výkone, najvyšší súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a uznanie a výkon v úvode označeného rozhodnutia súdu Guildford Magistrates Court odmietol.

K odvolacím námietkam prokurátora sa žiada uviesť, že rozhodnutie doručené štátom pôvodu má síce inú formu ako rozhodnutia vydávané slovenskými súdmi podľa Trestného poriadku, avšak súdna prax takéto cudzozemské rozhodnutia akceptuje a v prípade splnenia podmienok požadovaných zákonom č. 183/2011 Z.z. ich súdy Slovenskej republiky uznávajú a vykonávajú.

Podľa § 12 ods. 2 písm. c) zákona č. 183/2011 Z. z. uznanie a výkon rozhodnutia o peňažnej sankcii súd odmietne aj vtedy, ak z osvedčenia vyplýva, že dotknutá osoba nebola v súlade s právnym poriadkom štátu pôvodu osobne alebo prostredníctvom zástupcu oprávneného na jej zastupovanie poučená o svojom práve podať opravný prostriedok a o lehotách na jeho podanie.

Dôvod odmietnutia uznania a výkonu rozhodnutia o peňažnej sankcii plynúci z citovaného ustanovenia ani najvyšší súd nezistil.

Zo zákona č. 183/2011 Z. z., a to najmä jeho ustanovenia §-u 12, podľa názoru najvyššieho súdu, dôvod odmietnutia uznania a výkonu rozhodnutia o peňažnej sankcii založený na skutočnosti, že dotknuté rozhodnutie bolo vydané v jednoinštančnom konaní, nevyplyva.

Preto ani dôvod pre podanie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie v prejednávanej veci zistený nebol.

A pokiaľ bolo prokurátorom ešte namietané premlčanie peňažnej sankcie, k tomu je potrebné uviesť, že podľa § 90 ods. 1 písm. d) Trestného zákona k premlčaniu výkonu peňažného trestu dôjde až uplynutím 5-tich rokov od právoplatnosti rozhodnutia, teda v posudzovanej veci najskeôr 6. januára 2022.

Na základe vyššie uvedených dôvodov rozhodol najvyšší súd tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.